

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

від 14.09.2017 № 80-рк/к

**ЕСХАРІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

63524, Харківська обл., Чугуївський
р-н, смт Есхар, вул. Перемоги, 8

Щодо припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

В ході дослідження ринків оренди комунального майна встановлено наступне.

ЕСХАРІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (надалі – Селищна рада) є юридичною особою, ідентифікаційний код – 04397649, місцезнаходження: 63524, Харківська обл., Чугуївський р-н, смт Есхар, вул. Перемоги, 8. Основним видом діяльності Селищної ради є державне управління загального характеру (код за КВЕД – 84.11).

Відповідно до статей 5 та 10 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" Селищна рада входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Частиною другою статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" передбачено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь – яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Отже, реалізація Селищною радою покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України "Про захист економічної конкуренції".

З метою врегулювання організаційних і майнових відносин, пов'язаних з орендою майна, що є власністю територіальної громади селища Есхар, керуючись Законами України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про

оренду державного та комунального майна", рішенням XXXV сесії V скликання Есхарівської селищної ради Чугуївського району Харківської області від 03.12.2008 б/н затверджено Положення про порядок передачі в оренду майна, що є комунальною власністю селищної ради (надалі – Порядок передачі в оренду майна).

Відповідно до статті 20 Закону України "Про Антимонопольний комітет України" та Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.1994 № 4-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.04.1994 за № 78/287, зі змінами, органи місцевого самоврядування, зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема, такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках.

Втім, Порядок передачі в оренду майна не погоджувався з Харківським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України.

Натомість, окремі пункти Порядку передачі в оренду майна не відповідають вимогам законодавства про захист економічної конкуренції з огляду на наступне.

1) Відповідно до частини четвертої статті 9 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" орендодавець відмовляє в укладанні договору, зокрема, в разі якщо орган Антимонопольного комітету України не дає згоди, виходячи з підстав, наведених в абзацах другому – четвертому частини другої цієї статті.

При цьому, згідно з частиною другою статті 9 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" орендодавець у п'ятиденний строк після дати реєстрації заяви повинен надіслати копії матеріалів до органу Антимонопольного комітету України у разі якщо:

– підприємство, його структурний підрозділ, щодо цілісного майнового комплексу якого надійшла заява про оренду, або ініціатор укладання договору оренди згідно із законодавством займають монопольне становище на ринку;

– внаслідок укладання договору оренди підприємець або група підприємців можуть зайняти монопольне становище на ринку;

– сумарна вартість активів або сумарний обсяг реалізації товарів (робіт, послуг), що належать об'єкту оренди та ініціаторові укладання договору оренди, перевищують показники, визначені законодавством.

Втім, Порядок передачі в оренду майна не містить положень щодо встановлення обов'язку орендодавця звернутися до органів Антимонопольного комітету України у випадках визначених законодавством.

Відсутність в порядку передачі в оренду майна положень щодо отримання висновків органів Антимонопольного комітету України про можливість оренди може порушувати механізм контролю за концентрацією та узгодженими діями суб'єктів господарювання, метою якого є запобігання монополізації товарних ринків, зловживання монополієм (домінуючим) становищем, обмеження конкуренції.

Окрім того, з урахуванням положень частини четвертої статті 9 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" ненадання згоди органами Антимонопольного комітету України є підставою для відмови орендодавцем в укладенні договору оренди та може мати негативні наслідки у вигляді розірвання укладеного договору оренди за результатом розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

2) Відповідно до частини першої статті 9 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" фізичні та юридичні особи, які бажають укласти договір оренди, направляють орендодавцеві, зазначеному у статті 5 цього Закону, заяву, проект договору оренди, а також інші документи згідно з переліком, який затверджено Наказом Фонду державного майна від 15.02.2013 № 201 (надалі – Перелік документів, які подаються орендодавцеві для укладення договору оренди майна).

Втім, пунктом 3.1. розділу III Порядку передачі в оренду майна встановлено необхідність подачі документів не передбачених чинним законодавством.

Таким чином, Селищна рада, встановивши Порядком передачі в оренду майна необхідність подання разом із заявою про оренду комунального майна не передбачених частиною першою статті 9 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" документів встановила для суб'єктів господарювання не передбачені чинним законодавством обмеження.

Крім того, абзацом третім пункту першого Переліку документів, які подаються орендодавцеві для укладення договору оренди майна встановлено, що разом із заявою про оренду цілісного майнового комплексу подається, зокрема, копія відповідного рішення органів Антимонопольного комітету України про надання дозволу на концентрацію відповідно до підпункту 3.9.9.3 пункту 3.9 глави 3 Положення про порядок подання заяв до антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання затвердженого розпорядженням антимонопольного комітету України від 19.02.2002 № 33-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.03.2002 за № 284/6572, або копія попередніх висновків органів антимонопольного комітету України про відсутність необхідності отримання дозволу на концентрацію.

Проте, положеннями Порядку передачі в оренду майна не встановлено необхідність подання орендодавцеві вищезазначеного дозволу на концентрацію, або попередніх висновків про відсутність необхідності дозволу на концентрацію разом із заявою про оренду цілісного майнового комплексу.

3) Абзацом четвертим частини четвертої статті 9 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" визначено підстави та умови для передачі в оренду комунального майна без проведення конкурсу.

Втім, пунктом 5.2. Порядку передачі в оренду майна визначено, що оренда нерухомого майна комунальної власності проводиться виключно на конкурсній основі (при умові відсутності серед поданих заяв від бюджетних установ та організацій).

4) Згідно з абзацом першим частини четвертої статті 9 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" орендодавець протягом п'яти днів після погодження умов договору оренди з органом, уповноваженим управляти відповідним майном (у випадках, передбачених цим Законом, - органом Антимонопольного комітету України), а в разі якщо заява про оренду майна не потребує узгодження (щодо оренди окремого індивідуально визначеного майна, крім нерухомого), протягом 15 днів після дати її реєстрації розміщує в офіційних друкованих засобах масової інформації та на веб-сайті орендодавця оголошення про намір передати майно в оренду або відмовляє в укладенні договору оренди і повідомляє про це заявника.

Проте, пунктом 5.3. розділу V Порядку передачі в оренду майна визначено, що оголошення про конкурс лише публікується в районній газеті.

5) Відповідно до пункту 6.1. розділу VI Порядку передачі в оренду майна незалежна оцінка вартості майна проводиться суб'єктом оціночної діяльності на підставі договору з замовником.

Втім, не зазначено, яким чином забезпечено застосування конкурентних засад при визначенні суб'єктів оціночної діяльності.

Зазначені положення можуть призвести до надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів.

6) Згідно з частиною першою статті 17 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" термін договору оренди не може бути меншим, ніж п'ять років, якщо орендар не пропонує менший термін.

Проте, Порядком передачі в оренду майна не визначено строк на який укладається договір оренди, що може призвести до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання, які мають на меті взяти комунальне майно в оренду.

За таких умов, надання в оренду майна, що є комунальною власністю, відповідно до Порядку передачі в оренду майна не може здійснюватися на рівних, прозорих засадах добросовісної конкуренції, а отже, дії Селищної ради можуть призвести до спотворення конкуренції.

Під спотворенням конкуренції мається на увазі можливість настання наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливість учасників ринку конкурувати між собою на відповідному ринку.

Таким чином, внаслідок застосування окремих положень Порядку передачі в оренду майна обмежується дія конкурентних механізмів на ринках товарів і послуг, суб'єкти яких здійснюють господарську діяльність на території селища Есхар.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Отже, дії Селищної ради, які полягають у затвердженні рішенням XXXV сесії Есхарівської селищної ради Чугуївського району Харківської області V скликання від 03.12.2008 б/н Положення про порядок передачі в оренду майна, що є комунальною власністю окремі пункти якого містять дискримінаційні положення, а саме містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме дії, які можуть призвести до спотворення конкуренції.

Враховуючи наведене, на підставі статті 12¹, пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 1, 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпункту 13 частини першої пункту 3, абзацу дванадцятого пункту 7 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає ЕСХАРІВСЬКІЙ СЕЛИЩНІЙ РАДІ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які полягають у затвердженні рішенням XXXV сесії Есхарівської селищної ради Чугуївського району Харківської області V скликання від 03.12.2008 б/н Положення про порядок передачі в оренду майна, що є комунальною власністю з дискримінаційними положеннями та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді антиконкурентних дій органу

місцевого самоврядування, а саме дії, які можуть призвести до спотворення конкуренції.

Припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом приведення у відповідність до вимог законодавства про захист економічної конкуренції Положення про порядок передачі в оренду майна, що є комунальною власністю, затвердженого рішенням XXXV сесії Есхарівської селищної ради Чугуївського району Харківської області V скликання від 03.12.2008 б/н та повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (м. Харків, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, кімната 32) у 3-місячний строк з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Головуюча колегії

Трегубець Н.О.